

Digitalt arbetssätt på plats gör Vialundskolan redo för framtida distansundervisning

Digitalisering är ett av Skolverkets prioriterade områden och regeringen har beslutat om en nationell strategi för skolväsendets digitalisering. Johan Varnander arbetar som lärare i engelska och svenska på Vialundskolan i Kumla, en skola som omfamnat digitaliseringen i stora delar av undervisningen. Han menar att det är viktigt att göra eleverna bekväma med olika sorters digitala verktyg och plattformar.

“Som utbildare är vårt uppdrag att förbereda våra ungdomar på en framtid som varken vi eller de själva kan förutsäga vad som kommer förväntas av dem – vare sig på kommande arbetsplatser eller från samhället i stort.”

Att redan idag stärka elevernas förmåga att självständigt ta sig an olika digitala metoder och arbetssätt är något som de drar nytta av under resten av livet, menar Johan Varnander.

“Vi använder framförallt digitala enheter i form av Chromebooks. De utgör basen för undervisningen, även om vi såklart inte har övergett analoga metoder helt. Variation i undervisningen är viktigt. Men den digitala enheten har flera fördelar. Inte minst får eleverna allt samlat på ett och samma ställe. Det ger även fler möjligheter till individanpassning, till exempel för elever med läs- och skrivsvårigheter. Sammantaget kan fler elever få en utbildning som bättre passar dem själva och deras förutsättningar.”

Sett ur ett lärarperspektiv har digitaliseringen av den svenska skolan underlättat för Johan Varnander och hans kollegor i Kumla.

“Man brukar säga att vi lärare har ett snitt på ungefär tio timmar i veckan där vårt arbete ska utföras utanför arbetsplatsen. Redan här blir ju digitaliseringen en självklar och positiv kraft. Jag kan läsa elevtexter på tåget, kommentera dem när och var som helst, bara jag har uppkoppling och dator tillhanda. Redan innan jag kommer till jobbet har jag möjlighet att se över dagens frånvaro, hunnit fundera på alternativa lösningar för en kollega som ringt sig sjuk, eller ta del av viktig information om en enskild elev, så jag kan möta denne på ett bättre vis i undervisningen. Dessutom förenklas kommunikationen oss personal emellan.”

Väl i klassrummet fortsätter Johan Varnander gärna att använda digitala knep för att inspirera sina elever.

“Jag kan tipsa om goda exempel genom att streama en elevs skärm mot väggen och visa på vad denne gör bra och därmed inspirera resten av klassen att ta efter. På motsatt sätt kan jag jobba diskret med de elever i klassrummet som upplever att det kan vara jobbigt när jag går fram till dem och diskuterar deras uppgifter. För dem kan jag välja att kommunicera via datorn och föra tyst dialog kring deras problemlösningar den vägen. Jag uppfattar också själv att variationen på uppgifterna blir större med digitala hjälpmedel, vi kan skriva texter gemensamt och samarbeta på andra sätt genom att dela dokument.”

Johan Varnander tror att den pågående digitaliseringen gynnar fler elever på grund av att de – precis som personalen – är olika varandra.

“Vid sjukdom kan också en elev hur enkelt som helst ta reda på vad denne missat genom ett klick in på Google Classroom. Vidare kan de komma i kontakt med oss utanför lektionstid, det är ju inte så att frågor om uppgifter eller ämnet endast kommer upp på den 50 minuters lektion man har på onsdagar.”

För elever med större utmaningar i skolan ger digitala verktyg möjligheten att få texter upplästa, använda talsyntes och erbjuder digitala ordböcker direkt i enheten.

“Elever som behöver få lektionsinnehållet repeterat kan enkelt ta med sig sin Chromebook hem och gå igenom det där. Omvänt kan vi flippa klassrummen och ge eleverna tillgång till materialet vi ska arbeta med före lektionerna. På så vis kan eleverna förbereda sig bättre och bli tryggare inför lektionerna.”

Är då studenter mer digitalt kunniga i dag än tidigare? Svaret är både ja och nej menar Johan Varnander.

Huvuddelen av alla mina elever är otroligt kompetenta och kunniga i den delen av digitaliseringen där de har ett inre behov att ligga i framkant. Inom sociala medier, att skapa korta filmklipp eller redigering av bilder är de väldigt skickliga. Däremot när det gäller sånt som att behärska ordbehandlingsprogram, söka källor på internet och att värdera dem, eller strukturera upp en presentation efter syfte och mottagare, där behöver vi på skolan hjälpa dem att stärka sin förmåga.

Johan Varnander

Distansundervisning vid horisonten

När Corona-pandemin blossade upp valde man tidigt på Vialundskolan i Kumla att förbereda sig på eventuell undervisning på distans.

“Grunden vi byggt utgår från skolverkets rekommendationer. Det vi försökt lägga vikt vid är att undervisningen ska vara enkel och lätt att följa på distans. I jämförelse med undervisning i skolans lokaler kommer distansuppgifterna bli kortare och mer precisa. Rutiner vid lektionens start och stopp blir ännu viktigare, för att eleverna ska uppleva undervisningen så likt den vanliga som möjligt.”

Deras förberedelseprocess startade med att skolans IKT-personal sammanträdde och gjorde en plan för hur undervisningen kunde gå till. Därefter utnyttjade man redan planlagd konferenstid som strukturerades om till att fortbilda resterande del av personal, med utrymme för tips och tankar från alla deltagare. Slutligen följdes planeringen upp under mentorstid, genom att även utbilda eleverna i hur skolans distansundervisning kommer att gå till.

“För distansundervisning har vi valt att använda applikationen Google Meets. Eleverna ansluter då till mötet genom en länk som alltid ligger uppe i Google Classroom, plattformen där eleverna arbetar och får feedback som ska föra deras studier framåt.”

När lektionen drar igång ska läraren först föra in närvaron för alla deltagare. Eleverna kommunicerar sedan främst genom chatten. Det innebär att de som regel inte ska ha sin mikrofon påslagen under mötet. Vid lektionsstart informerar läraren om vad som ska göras på lektionen och öppnar istället upp för generella frågor som kan ställas i chatten.

“Vid mer specifika eller individuella frågor kommer elev och lärare kunna ha ett enskilt videosamtal. I övrigt har vi bedömt att det räcker med skriftlig kontakt via elevernas arbeten, där lärare kan kommentera och skriva i realtid. För kommunikation med skolpersonal utanför lektion- och skoltid använder eleverna mail eller chattfunktionen i Google Meet.”